



**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 2. quando liceat communicare, vel celebrare absq[ue] præuia
confeßione ei, qui sibi conscius est peccati mortiferi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

quis simplici & externo contactu hoc Sacramentum, vel etiam Christi Corpus in propria specie contingeret: etsi D. Thomas in resp. ad 1. contrarium insinuare videatur. Hic enim contactus non esset peccatum mortale, etiam si fieret à peccatore; modo fiat cum aliqua reuerentia: Imò, si fiat, vt ab ipso sanctificeris, non est peccatù. Neque ideò veruit Dominus Magdalena tangere, quod esset in peccato mortifero: nam omnino credibile est, fuisse tunc in statu gratia, quamuis fides eius non esset adhuc tam explicita & perfecta. Sumptio enim intra se, multò maiorem vnionem & familiaritatem designat: vnde meritò maiorem dispositionem requirit. Sicut gestatio Christi in vtero, maiorem sanctitatem postulabat, quàm contactus exterior.

DVBIVM I.

Vtrum Peccator, qui sibi conscius est mortalis peccati, debeat illud confiteri ante communionem, praesertim si omnino existimet se contritum?

Respondeo, Panormitanus in Capit. De homine. de Celebratione Missarum, putat talem peccatorem non teneri ad confessionem; sed sufficere contritione. Idem tenet Caietanus hoc loco, & in Summa verbo Communio. & in Commentario prioris ad Cor. 11. Bartholomæus Fumus verbo Communio. §. vltimo. Idem insinuat Richardus, Paludanus & Adrianus.

Dico Primò, Teneri talem absolutè præmittere confessionem, saltem ex præcepto Concilij Trid.

Dico Secundò, Hanc obligationem nõ esse nouã, sed semper in Ecclesia fuisse. Probatur ex Concil.

Trident. sess. 13. c. 7. *Ecclesiastica consuetudo declarat, eam probationem necessariam esse vt nullus sibi conscius peccati mortiferi, quantum sibi contritus videatur, absque præmissa sacramentali confessione accedere debeat; quod à Christianis omnibus, etiam ab ijs Sacerdotibus, quibus ex officio incumbit celebrare, hac sancta Synodus perpetuò seruandum esse decreuit, modo nõ desit illis copia Confessoris.* Idem docent reliqui Doctores. Probatur ex Patribus. Cyprianus epist. 10. quæ est ad Clerum, reprehendit quosdam Sacerdotes, qui admitterebant peccatores ad Eucharistiã, ante confessionem. *Nundum, inquit, penitentia acta, nundum exomologesi facta, nundum manu eis ab Episcopo & Clerico imposta, Eucharistia illis datur, cum scriptum sit, Qui comederit panem, aut biberit calicem Domini indignè, reus erit Corporis & Sanguinis Domini.* Deinde excusat plebeios, quòd ignorantia Scripturarum hoc faciunt; non autem Sacerdotes, qui debent nosse Scripturas. Similia habet epist. 11. & 12. Nã epist. 11. dicit, esse contra Euangelij legem dare Eucharistiã lapsis ante exomologesim: Idem ferè repetit epist. 12. Eusebius lib. 6. historiae c. 17. refert Philippum Imperatorem, cum vellet in vigilijs Pasche cum alijs Christianis cõmunicare, non pridè fuisse admissum à Pontifice, quàm confiteretur peccata sua, & inter penitentes stisset.

Auctor de Ecclesiasticis dogmatibus c. 53. *Quem mortalia crimina post baptismum premunt, horror prius publicè penitentia satisfacere; & ita iudicio Sacerdotis reconciliatum communioni sociari: quod, vt declarat esse præceptum, ait, ad iudicium & condemnationem Eucharistiã percipere.*

Dico Tertio, Hæc obligatio, etsi cõsentanea sit legi naturali, supposita institutione huius Sacra-

menti, & Sacramenti penitentia; non tamen est legis naturalis, sed positua diuina.

Quòd sit cõsentanea legi naturali, Probatur: Quia Eucharistia continet id, quod omnium est sanctissimum, scilicet ipsum fontem sanctitatis: ergo cõsentaneum est, vt homo summam curam adhibeat, vt dignè se ad eam comparet; nam summa illa puritas requirit optimam preparationem: ergo non solum contritione, sed etiam confessione sacramentali se disponere debet.

Verum, Etsi hæc ratio probet obligationem esse cõsentaneam iuri naturali; nõ tamen probat eam præcisè ex iure naturali nasci. Nam ius naturale nõ obligat nos ad summam diligentiam, nec ad summam certitudinem bonæ dispositionis; sed solum ne indignè accedamus. Atqui non censetur indignè accedere, qui optimè confidit se esse iustificatum à peccato; vt patet in reliquis Sacramentis viuorum, ad quæ non necesse est, vt homo se disponat per confessionem.

Dices, Ius naturale obligat vt in extrema necessitate, vel periculo mortis, vtaris remedio confessionis, si aliquo modo possis, quamuis putes te omnino contritum: ergo similiter, quando est communicandum.

Respondeo, Est dispar ratio. Nam ibi est periculum amittendæ salutis irreparabiliter, si fortè, opinione circa tuam contritionem decipiaris; hic autem non est vllum tale periculum: nam ratione bonæ existimationis excusaris à peccato indignè communionis, nec vllum damnum incurris.

Adde, Quãuis certus omnino esses remissionis tuorum peccatorum, tamè deberes confiteri ante communionem; vt docent omnes Doctores: quod est euidentis signum, hanc obligationem esse iuris positui, non autem iuris naturalis. Ius enim naturale vtendi aliquo remedio, definit obligare cessante illius remedij necessitate.

Tertia pars, Hanc obligationem esse iuris diuini positui, est multorum Doctorem: Dominici Sotii dist. 12. q. 1. a. 4. Melchioris Cani Relectione 5. de Penitentia, Couarruuiæ in cap. Alma §. 1. n. 7. & aliorum quos citat Couar. Et insinuat Concil. Trid. cum ait, *Ecclesiastica consuetudo declarat, eam probationem esse necessariam &c.* vbi insinuat, nõ esse per Ecclesiã statutum, sed solum eius cõsuetudine declarari. Idem insinuat Cyprianus locis citatis. Probatur, Quia, si solum esset iuris humani, facile potuisset alibi aboleri; sicut alia præcepta Ecclesie. Sed vbique esse obseruandum patet ex Concilio Trident. sess. 13. can. 11. vbi excommunicat eum, qui docet vel defendit, vel asserit pertinaciter, non esse necessarium præmittere confessionem.

Aduerte tamè, non esse improbabile, hoc præceptum esse dumtaxat Apostolicum, sicut præceptum de Eucharistia à ieiunio sumenda: quod tenet Nauarrus de Penitentia dist. 5. in principio, Ioannes Medina Codice de Confessione, & multi alij.

DVBIVM II.

Quando liceat communicare, vel celebrare, absque præuia confessione ei, qui sibi conscius est peccati mortiferi?

Respondeo, Id licere, quando concurrunt hæc duæ conditiones, quas notat Conc. Trident. Si necessitas urgeat: Et desit copia Confessoris.

Ac prior

Contactus exterior Corporis Christi in peccato mortali, potest esse absque peccato.

Existens in mortali debet & semper debuit Eucharistiæ præmittere confessionem. Tridentin.

Cyprian.

Eusebius.

Auctor Ecclesie dogmarum.

An sit iuris naturalis, & quomodo, vt præmittatur confessio Eucharistia.

Obiectio.

Solutio.

Etiam certus de remissione peccati mortalis, debet Eucharistiæ præmittere confessionem.

Est iuris diuini positui, vt præmittatur confessio S. communioni, non Ecclesiastica tantum.

Ac prior conditio, scilicet necessitas celebrandi, vel communicandi, censetur vrgere:

Primò, Si sis in periculo vite propria.

Secundò, Si proximus sit in periculo vite, & vt ei detur viaticum, necesse est te celebrare.

Tertiò, Si ex officio tenearis celebrare, & non possis per alium: vt Parochi diebus Fests & Dominicis, ne populus careat Sacro.

Quartò, Quando non teneris quidè celebrare vel communicare, tamen sine scandalo vel nota infamiae non potes omittere.

Quintò, Si ex præcepto Ecclesie tenearis audire Missam, vel cõmunicare, vt impleas præceptum Ecclesie potes communicare vel celebrare, etiã si non possis confiteri. Ita Dominicus Soto, in hunc art. 4. dist. 12. q. 1. quæ sententia est probabilis: nã probabile est præceptum de præmittenda confessione esse Ecclesiasticum & Apostolicum. Tamen contrarium est probabilius & verius ex contrario fundamento. Probabilius enim est esse præceptum diuinum, vt confessio præmittatur: ac proinde non videtur debere infringi, vt seruetur præceptum humanum de communione in Paschate, vel Missa audienda die Festo.

Sextò, Si aliter non possit sacrificium perfici: vt si Sacerdos post consecrationem defecerit, & tu solus Sacerdos adesles, debes perficere inchoatum ab altero sacrificium, etiã si non possis præmittere confessionem. Ratio est, Nam perfectio sacrificij est maioris momenti.

Septimò, Si post consecrationem recorderis te esse in peccato mortifero; vel etiã cõmittas peccatum mortiferum, per odium internũ in proximum, vel infidelitatem, vel aliter; teneris quidem statim conteri, sed non teneris confiteri ante communionem, etiã si commode posses sine nota Sacerdotem ad altare accersere. Ratio est, Quia non expedit partem illam sacratissimam, & intrinsecã actioni Sacrificij interrompere: nisi fortè putes te non concepturum veram contritionem, sed solum attritionem. Quòd si ante consecrationem recorderis peccati mortiferi, teneris confiteri, si cõmodè, & sine nota possis; quidquid dicat Franciscus Victoria q. 79. Quia pars illa Missæ solũ est præparatoria, & extrinseca actioni sacrificiãdi. Quòd si non possis sine nota Sacerdotè accersere, potes progredi concepta contritione, vel etiã desistere, si absit scandalum.

Idem dicendum de eo, qui iam accedit communicaturus, & recordatur peccati mortiferi nunquam confessi: nam si absque nota non potest se subducere, potest communicare sine præuia illius confessione. Quòd si potest se subtrahere commode, tenetur omnino illud peccatum confiteri ante communionem, etiã si paulò antè confessus esset alia cum debita diligentia; vt sentiunt omnes ferè Doctores, etiã ante Concilium Trident. vide Nauarrum cap. 21. n. 49. Et post Concilium res est certa: nam can. 11. sess. 13. sic ait, *Statuit atque declarat ipsa sancta Synodus, illis, quos conscientia peccati mortalis grauat, quantumcumque etiã se contritos existiment, habita copia Confessoris necessario præmittendam esse confessionem sacramentalem.* Et excommunicat eos qui præsumunt contrarium docere & defendere &c. Loquitur autem Concilium de confessione Sacramentali illius peccati mortalis, cuius conscientia quempiam grauat: huius enim confessionem debere præmitti.

Dices, Qui confessus est cum debita preparatione, & oblitus alicuius peccati mortiferi, non grauatur amplius conscientia illius peccati, cum ab illo sit absolutus, licet indirectè: ergo non comprehenditur verbis Concilij.

Sed contrà: Si idcirco conscientia peccati mortiferi illum non grauat, nec tenetur confiteri ante communionem, quòd remissum sit illi hoc peccatum: ergo nunquam tenetur illud confiteri; quod sine dubio est falsum, & contra omnes Doctores, & totius Ecclesie praxim; vt infra dicemus. Deinde, Per contritionem veram etiã remittitur peccatum, non minus quàm per illam absolutionem indirectam; imò magis directè, & propriè: ergo is, qui concepit contritionem sui peccati, idque probabiliter nouit, non amplius grauatur illius conscientia, & sic poterit communicare sine confessione sacramentali, quamuis copiam Confessoris habeat; quod est contra Concilium. Dicendum ergo, illum grauari conscientia peccati mortiferi iuxta Concilium, qui scit se illud commississe, & nondum subiecisse clauibus Ecclesie, vt ab illo directè absoluetur. Hæc est mens Concilij, vt etiã colligitur ex cap. 7.

Nunc sequitur altera conditio, quæ est, Confessoris inopia. Censetur autè hæc conditio adesse: Primò, Si Confessor linguam tuam ignoret: non enim, vt communices, teneris confiteri per interpretem, quãuis fortè in periculo mortis tenearis.

Secundò, Si prudenter metuas tibi infamiam, vel aliud malum à Cõfessore: tunc enim illa peccata, de quibus est timor mali, non teneris confiteri. Si tamè alia habes mortifera, de quibus nihil times, debes ea confiteri ante communionem; vt rectè Nauarrus c. 7. n. 6. citans Maiorem. Quòd si præter illa, de quibus times, non habes nisi venialia, non teneris confiteri: quia venialia non sunt materia necessaria, sed voluntaria.

Tertiò, Si Confessor non possit absoluerè directè, eò quòd habeas casum Superiori referuatũ, qui tunc non potest commode adiri. Ita Fumus verbo Communio §. vltimo, citans Archidiaconũ & Paludanum. Idem tenet Victoria qu. 79. Quæ sententia non est improbabilis: nam videtur graue onus idem peccatum bis confiteri, vt fit in hoc casu. Tamen verius videtur, si habeat aliqua mortifera, à quibus inferior potest directè absoluerè, quòd ei teneatur confiteri ante communionem, & quidem integrè. Ratio est, Quia hoc onus non est tanti, vt possit excusare ab obseruatione illius præcepti de præmittenda confessione ante communionem; cum præstò sit Confessor habens directam potestatem in aliqua peccata necessariò confitenda. Et Confirmatur; Quia propter hoc onus non excusaretur homo à præcepto confessionis annuæ, quod constat esse merè humanum: ergo multò minus ab hoc præcepto, quod probabile est esse diuinum.

Quòd autem quidam dicunt censei deesse copiam Confessoris ad communicandum, si deficit Confessor ordinarius, cui soles deuotius confiteri; verum non est, neque securum. Vide Nauar. cap. 21. num. 49. Soto dist. 12. quæst. 1. art. 4. & Fumus loco citato.

His adde ex Concilio Trident. sess. 13. c. 7. Si necessitate vrgente Sacerdos absque præuia confessione celebrauerit, quàm primum confiteri debere. Circa quod:

M m iij Notandum

Casus, quibus sit necessitas cõmunicandi, etiã sine præuia confessione.

An Celebrans qui sub Missa recordatur peccati mortalis, teneatur confiteri ante Communionem.

Item, An laicus, qui sub accessu ad communionem recordatur peccati mortalis.

Obiectio

Solutio.

9

Casus, quibus ecclesiaris non habere copiam Confessoris, & hinc possit communicate sine præuia confessione.

An deesse censetur Confessor, quando ab aliquo peccato non possit directè te absoluerè.

Si deficit Confessor ordinarius.

10

Cur, & quo iure Sacerdos qui ex necessitate celebrat absque prævia confessione, debeat quâ primùm confiteri postea.

Notandum Primò, Quosdam existimare hoc præceptum esse iuris diuini, & oriri ex obligatione illa præmittendi confessionem ante communionem: hanc enim obligationem debere statim post impleri, si ante communionem impleta non fuerit. Sed hæc sententia vera non est. Nam præcepta affirmatiua non obligant nisi certis occasionibus, quæ ubi præterierint, cessat obligatio eorum, siue impleta fuerint, siue non. Exempli gratia, teneris dare elemosinam in graui vel extrema necessitate proximi, cessante illa necessitate non ampliùs teneris, siue impleueris præceptum, siue non impleueris. Eodem modo teneris confiteri peccatum mortiferum, quando est communicandum vel celebrandum; cum autem illud tempus præterierit, cessat obligatio confitendi; quia tota ratio obligans cessat. Dicendum ergo est, hoc præceptum esse merè humanum introductum à Concilio Tridentino, vt rectè dixit Nauarrus cap. 2. num. 9.

11 Notandum Secundò, Laicos, qui communicant absque confessione, non obligari statim postea confiteri, sed solùm Sacerdotes qui celebrant necessitate urgente: quod est contra Nauarrum loco citato. Ratio est, Quia lex non est extendenda vltra significationem verborum. Adde, Quòd in Sacerdotibus sit peculiaris causa, quæ nõ in Laicis; quia multò crebriùs celebrant, quàm Laici communicent. Neque ratio Nauarrum urget: tum, quia non est certum, quòd Concilium idem statuisset de Laicis, si interrogatum fuisset: tum, quia omnino credibile est Concilio benè in mentem venisse Laicorum, & tamen noluisse idem statuere: tum denique, quia quamuis fortè statuisset, si venisset in mentem; tamen quia reipsa non statuit, non obligauit Laicos. Bonum tamen est Laicos ad hoc hortari.

Cur Laicos non teneatur, vt Sacerdos, statim post confiteri, si communicauit sine prævia confessione.

ARTICVLVS V.

Vtrum accedere ad hoc Sacramentum cum conscientia peccati mortalis, sit grauissimum omnium peccatorum?

12 Quatuor gradus grauitatis peccatorum.

V Ide D. Thomam. Notandum est, Quatuor esse gradus grauitatis peccatorum. Primus gradus est, Eorù quæ sunt contra diuinitatem; vt odium Dei, infidelitas, desperatio, blasphemia. Secundus est, Eorum quæ sunt contra Christi humanitatem in seipsa consideratam: vt verbera & conuitia in Christu, præsertim eorum qui ipsum agnoscebant, vel facile poterant agnoscere. Tertius, Eorum quæ sunt contra Sacramenta. Quartus, Eorum quæ sunt contra puras creaturas.

Grauitas peccati contra Eucharistiam.

Notandum Secundò, Peccata quæ sunt contra Eucharistiam, esse maiora in genere suo, quàm quæ contra alia Sacramenta, vel etiam contra alias puras creaturas. Dico, Ex genere suo, quia non omne peccatum contra Eucharistiam, est absolute grauius quouis peccato contra alia Sacramenta, vel contra proximum. Nam indignè sumere Eucharistiam ex quodam timore, non ex malitia, ne videlicet deprehendatur in suo peccato, tamen cum aliqua reuerentia, non videtur esse m. 28

peccatum, quàm homicidium ex odio profectum. Ceteris tamen paribus, peccata contra Eucharistiam sunt maiora: v. g. indignè sumere Eucharistiam, longè maius peccatum est, quàm indignè sumere alia Sacramenta: proijcere in terram Eucharistiam, longè grauius est, quàm homicidium. Vnde illud peccatum indignæ sumptionis, solet Deus initio nascentis Ecclesiæ, etiam corporaliter punire, immittendo morbos, veletiam mortem; vt ait Apostolus 1. Corinth. 11. vers. 30. Ideò inter vos multi infirmi & imbecilles, & dormiunt multi.

ARTICVLVS VI.

Vtrum Sacerdos debeat denegare Eucharistiam peccatori petenti?

R Espondeo & Dico Primò, Peccatori publico publicè petenti, seu offerenti sese, deneganda est Eucharistia, nisi etiam publicè confiteatur de eius poenitentia. Est certa, & communis Doctorum. Vide Chryostomum homil. 83. in Matthæum, & Cyprianum epist. 10. 11. 12. vbi reprehendit quosdam Sacerdotes, quòd lapsos admississent ad Eucharistiam ante publicam poenitentiam. Ratio est; Tum quia Sacerdos ex officio tenetur sancta sanctè tractare; ac proinde, quantum in se est, Non dare sanctum canibus, id est, ijs, quos constat esse immundos, Matthæi 7. v. 6. Tum, quia, ille peccator non habet ius petendi, & potest sine incommodo ei denegari.

13 Peccatori publico publicè neganda est Eucharistia.

Dicitur autem peccator publicus, cuius crimen publicum est. Censetur autem crimen absolute publicum: Vel euentia facti, quando ita notum est, vt nulla probabilitate possit negari: quale est peccatum publici vsurarij, concubinarij, homicidæ qui in loco publico occidit. Vel euentia Iuris; scilicet, quando eius confessio in iudicio, vel testium legitima depositione, vel sententiâ Iudicis innotuit. Vide Nauarrum cap. 21. num. 55. Hic tamen:

Quis censetur peccator publicus.

Aduerte Primò; Non solùm publico peccatori, sed etiam publicâ infamiã laboranti, seu publicâ & vehementi suspitione criminis, Eucharistia in publico deneganda; ob rationem supra dictâ, quia non oportet sanctum dare canibus.

Secundò, Si crimen quidem non sit absolute publicum, sed respectu eorum coram quibus petit, debere omnino negari corâ illis; nisi fortassis alij aliqui adsint, qui illud ignorant.

Quid si crimen non sit absolute publicum.

Tertiò, Si alibi crimen sit publicum euentia Iuris, vbique Eucharistiam debere negari, quâuis ibi crimen ignoretur. Et ratio est, quia absolute in foro Ecclesiæ amisit ius publicè petendi, ac proinde sine incommodo potest ei negari. Idem videtur dicendum, si euentia facti crimen sit alibi publicum, & facile eius fama possit huc manare; vt alibi diximus. Contrarium tamen in hoc casu non est improbabile; & tenet Victoria de Eucharistia q. 80.

Quartò, Si peccator publicus occultè egerit poenitentiam, potest ei occultè petenti Eucharistia dari, modò non sit periculum scandali. Ratio est; quia causa denegandi iam cessat, scilicet indignitas ipsius, & scandalum aliorum.

Peccatori publico occultè poenitenti & petenti potest dari Eucharistia.

Dico sit.